

Aanhangen Pluimvee

Er zijn verschillende werkwijzen bij het aanhangen van de kip, kuiken of eend mogelijk. Dit heeft te maken met de wijze van aanvoer naar de aanhangers (lopende band, carrousel of krat) en de wijze van verdoven.

Risico

Lichamelijke overbelasting in de vorm van tillen, duwen en trekken, repeterende handelingen en langdurig staan is een risicofactor voor de gezondheid van de medewerkers. Dat geldt ook voor stofblootstelling en blootstelling aan biologische agentia. Ook een te hoog geluidsniveaus en de onvoldoende verlichting kunnen leiden tot een risico.

Gezondheidsrisico's kunnen ook ontstaan als gevolg van werken onder ongunstige omstandigheden:

- Lage temperatuur (winter); hoge temperatuur (zomer).
- Tocht (verkeer ingestelde ventilatie)
- Vocht (wasinstallaties en schoonmaakwerkzaamheden)

Eisen

Eisen bij het aanhangen zijn:

- Er is een adequate stofafzuiging, bv op de carrousel en de ruimte. Zie www.pakstofaan.nl.
- Bij toepassing van een gasverdoofstelsel is er restgasafzuiging in de carrousel: gasdetectoren met alarmsysteem in de werkruimte. Zie voor voorschriften op het gebied van gasdetectie het onderwerp: **Technische gassen in bedrijfsruimtes**.
- Voor de eisen betreffende repeterend werk wordt verwezen naar **Repeterende handelingen**.
- Voor eisen m.b.t. geluid wordt verwezen naar **Geluid**.
- Voor eisen m.b.t. daglicht en verlichting wordt verwezen naar **Daglicht en verlichting**.
- Voor eisen m.b.t. ventilatie en luchtverversing wordt verwezen naar **Binnenluchtkwaliteit en ventilatie**.
- De werkgever treft maatregelen om blootstelling aan koude te voorkomen volgens de richtlijn **Werken onder koude omstandigheden**.
  - De werkgever stelt doelmatig beschermende kleding en schoeisel beschikbaar passend bij koude omstandigheden. Zie ook **(isolatie)kleding**.
- De werkgever treft maatregelen om blootstelling aan hitte te voorkomen volgens de richtlijn **Werken onder warme omstandigheden**.

Eisen bij het inademen van stof en biologische agentia:

Het inademen van stofdeeltjes die in de lucht zweven, kan leiden tot gezondheidsklachten. Agrarisch stof bestaat uit allerlei deeltjes, waaronder endotoxinen. Dat zijn celonderdelen van dode bacteriën.

Er bestaat geen grenswaarde voor agrarisch stof. De enige grenswaarde die wat houvast biedt, is de algemene grenswaarde voor inhaleerbaar stof: 10 mg per m³. Verder heeft de Gezondheidsraad een gezondheidkundige grenswaarde voor endotoxinen voorgesteld van 90 EU (endotoxine units) per m³. Zie voor meer informatie www.pakstofaan.nl.

Uit een uitgebreid onderzoek van 2013 bleek dat zelfs als het aanhangen plaats vindt na atmosferisch verdoven, en als bovendien puntafzuiging wordt toegepast, de blootstelling aan endotoxinen tien tot twintig maal hoger is dan de gezondheidkundige grenswaarde.

Sociale partners in de pluimvee industrie hebben onderstaande afspraken gemaakt over het terugdringen van de blootstelling aan stof en endotoxinen. Zij zullen in 2020 deze afspraken evalueren, rekening houdend met de dan geldende (gezondheidkundige) normen. Zo nodig zullen zij dan de afspraken aanpassen.

Van werkgevers worden de volgende maatregelen verwacht:

- Onderzoek bij leveranciers de mogelijkheid van het automatiseren van het aanhangen;
- Stap –als dat nog niet wordt toegepast- over naar atmosferisch verdoven. Het verlaagt de blootstelling aan stof en endotoxinen gemiddeld met een factor 4.
- Als er nog geen gebruik wordt gemaakt van puntafzuiging, plaats dan adequate puntafzuiging. Bepaal in overleg met een deskundige het optimale aantal, de juiste kracht, en de juiste positionering van de puntafzuiging, alsmede een eventuele combinatie met:
  - aangeblazen lucht achter de werknemer, en/of;
  - ruimteafzuiging. Zie voor meer informatie **afzuiging en ventilatie bij aanhang**.
- Houd de bestaande afzuiging in een goede conditie, ondermeer door te zorgen dat de buizen niet dicht slibben. Beoordeel periodiek de luchtsnelheid van de puntafzuiging, gemeten op de plaats waar het stof weggezogen dient te worden. Verbeter zo nodig de kwaliteit van de afzuiging, dit in overleg met een deskundige.
- Als niet is aangetoond dat de blootstelling zo beperkt is dat gezondheidsschade is uitgesloten, verstrekt de

werkgever aan de medewerkers die in een aanhangruimte werken ieder een geschikt ademhalingsbeschermingsmiddel. Kies in overleg met de ondernemingsraad en betrokken medewerkers voor de juiste middelen:

- Een [aangeblazen luchtkap](#) met P2 filter verdient de voorkeur of;
- Een [halfgelaatsmasker](#), of;
- Een goed aansluitend wegwerpmasker met uitademventiel. Maak daarbij een zorgvuldige keuze:

Wegwerpmaskers met FFP3-kwaliteit bieden een betere bescherming maar geven vaak meer hinder voor de gebruiker dan FFP2 maskers. Stem de keuze voor een ademhalingsbeschermingsmiddel af op de aard, mate en duur van de blootstelling.

Wegwerpmaskers en halfgelaatsmaskers zijn overigens niet geschikt voor medewerkers met baarden of stoppels. De werkgever verzorgt regelmatig instructies hoe deze ademhalings-beschermingsmiddelen te gebruiken, aan- en uit te doen, op te bergen e.d.

- De werkgever verstrekt [beschermbrillen](#) om blootstelling aan biologische agentia van de ogen te voorkomen. Beschermbrillen zijn niet nodig als er een aangeblazen luchtkap wordt gedragen.

- Bovenstaande maatregelen zijn niet nodig als de werkgever door middel van persoonlijke metingen van stof met (mogelijk) biologische agentia en endotoxinen kan aantonen dat met de bestaande voorzieningen de blootstelling zodanig is dat er geen gezondheidschade optreedt.

De blootstelling aan endotoxinen wordt bij de aanhangers op een gedegen manier gemeten volgens de NEN norm: NEN-EN 14031 Werkplekatmosfeer – meting van in de lucht aanwezige endotoxine Meting van de blootstelling aan inhaleerbaar stof vindt plaats volgens NEN-EN 481 (voor deeltjes met een mediaan van de aerodynamische diameter van 100 micrometer).

Algemene eisen stof en biologische agentia:

- De werkgever verstrekt [handschoenen](#) om huidblootstelling aan biologische agentia te voorkomen.
- De mouwen van de werkkleding dienen de armen geheel te bedekken.
- Bij extreme verontreiniging van de werkkleding en bij onbedekte huid verstrekt de werkgever [overmouwen](#) en [schorten](#) en geeft instructies hoe deze te gebruiken.
- De werknemer is verplicht om de verstrekte persoonlijke beschermingsmiddelen te dragen. Zie ook [verplichtingen van de werknemers](#).
- De werkgever geeft informatie over het gebruik, aanbieden en voorlichting over [persoonlijke beschermingsmiddelen](#).
- Er is een adequaat [persoonlijke hygiëneprotocol](#) opgesteld, dat mede gericht is op de bescherming van de werknemer.
- Maak, als er bij het aanhangen gebruik wordt gemaakt van uitzendkrachten, goede afspraken met het uitzendbureau over de vereiste beschermingsmiddelen en de benodigde instructies.

Wensen

- Eenzijdige fysieke belasting wordt voorkomen.
- Ergonomisch goed ontworpen aanhang werkplek, waarbij de mogelijkheid wordt geboden tot het gebruik van een zit/sta-hulp en/of individueel in hoogte verstelbare stavlonders.
- Door het scheiden van ruimtes worden overige werknemers niet onnodig blootgesteld aan biologische agentia als gevolg van het aanhangen van pluimvee. Ook door het fysiek scheiden van de aanhangwerkzaamheden en de werkzaamheden in de aanvoerhal (containerwasinstallatie en schoonmaken vrachtwagens) worden de werknemers niet onnodig blootgesteld aan vocht. Zie ook [Scheiding werkzaamheden](#).
- Ongunstige tilsituaties zoveel mogelijk vermijden.
- Sociale partners zullen zich nog buigen over de mogelijke risico's van blauw licht.
- Breng zo mogelijk een scheiding aan tussen de aanvoer en de aanhang.

Zie ook

[Werken onder koude omstandigheden \(Isolatie\)kleding](#)
[Werken onder warme omstandigheden](#)
[Binnenluchtkwaliteit en ventilatie](#)
[Daglicht en verlichting](#)
[Geluid](#)